

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžf/40/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013200084
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1013200084.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eriky Šobichovej, v právnej veci žalobcu: EFEKTA spol. s r.o., so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 31323561, zastúpený AK JUDr. Andrej Jaroš, spol. s r.o., so sídlom Námestie sv. Anny 361/20, 911 01 Trenčín, IČO: 36839132, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100308/1/1222277/2012 zo dňa 19. októbra 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 9/2013-75 zo dňa 7.4.2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 9/2013-85 zo dňa 17.2.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 9/2013-75 zo dňa 7. apríla 2015 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 9/2013-85 zo dňa 17. februára 2016 mení tak, že žalobu žalobcu zamietá.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov prvostupňového konania a trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zrušil rozhodnutie č. 1100308/1/1222277/2012 zo dňa 19.10.2012 ako aj rozhodnutie Obce Várín č. 1027201690 zo dňa 18.7.2012 a to podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec žalovanému vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že preskúmaním napadnutých rozhodnutí v kontexte námietok žaloby dospel k záveru, že pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu toto by bolo aj postačujúce pre vydanie rozhodnutia o vyrubenie dane avšak z takéhoto skutkového stavu nebol vyvodený vecne správny záver.

Prvostupňový súd uviedol, že vo veci nie je sporné, že žalobca je doposiaľ zapísaný ako vlastníak pozemkov a stavieb na LV č. XXXX pre obec a kat. úz. D. tak ako sú vyššie identifikované. Zároveň

mal za nespornú i skutočnosť, že tieto ako vlastníci od 28.6.2010 (doplnenie súpisu všeobecnej podstaty úpadcu RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s. v Obchodnom vestníku č. 123 B/2010) neužíva a neužíval ani v rozhodnom období. Stotožnil sa s námietkou žalobcu, že pokiaľ ide o stavby, tieto sú poväčšine morálne zastarané, resp. sa jedná o ich ruiny, i keď doposiaľ s pridelenými súpisnými číslami (zápisnica z miestneho zisťovania zo dňa 30.4.2008, či konštatovanie žalovaného v rozhodnutí na str. 3 až 4 s odkazom na miestne zisťovanie dňa 3.9.2012). Napriek uvedenému „formálnemu“ vlastníctvu žalobcu súd sa nestotožnil so žalovaným, pokiaľ ide o osobu daňovníka vo vzťahu k vyrubeniu predmetnej dane k dotknutým nehnuteľnostiam za uvedené daňové obdobie a na tomto mieste poukázal na nasledovné: Podľa názoru súdu bola pre daný prípad tiež podstatná aplikácia materiálneho hľadiska, pretože ponechanie len prísno právneho formalizmu v podmienkach demokratického právneho štátu nie je možné. Úlohou súdu v podmienkach materiálneho právneho štátu je nájsť také riešenie, ktoré je v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti, resp. v súlade s prirodzeno-právnymi princípmi. Súd nemôže tolerovať formalistický prístup, pričom je nutné zdôrazniť, že povinnosť súdu nachádzať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonom texte, ale tiež formulovať, čo je zmyslom a účelom právnych predpisov. Súd teda musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musia smerovať k spravodlivému výsledku. Súdu prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická a formalistická aplikácia zákona bez ohľadu na zmysel a účel záujmu chráneného právnou normou, nemôže priniesť absurdné následky a v prípade, že tomu tak je, aby takúto interpretáciu zákona odmietol a zvolil výklad v duchu zákona.

Poukázal na to, že v situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad, má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Keďže podľa čl. 144 ods. 2 ústavy môžu súdy namietať nesúlad všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, sú tým viac zaviazané k ústavne súladnému výkladu každého zákona týkajúceho sa ich rozhodovacej činnosti. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 50/01). Ústavný súd napr. vo veci sp. zn. PL. ÚS 18/98 uviedol, že v prípade, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne konformným spôsobom, „môže to mať dopad na niektoré zo základných práv a slobôd“. Podľa právneho názoru ústavného súdu preto ústavne súladný výklad zákonov týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdov predstavuje neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 50/01).

Podľa krajského súdu bolo potrebné zdôrazniť, že vždy je nevyhnutné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych skutkových zisteniach založených rozmeroch každej súdom prejednávanej veci. Krajský súd s poukazom na to, že v danom prípade rešpektujú všetky skutkové okolnosti a predovšetkým základnú skutočnosť, že v prípade žalobcu sa v čase rozhodnom pre vyrubenie dane, t.j. 1.1.2012 jednalo len o osobu „formálneho“, nie „faktického“ vlastníka nehnuteľností, že je potom na mieste aplikácia ust. § 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. tak, ako to tvrdí žalobca. S jeho argumentáciou sa súd celkom stotožnil a jej len formálne zopakovanie na tomto mieste by bolo nadbytočné. Len takéto určenie osoby daňovníka súd v kontexte skutkových okolností veci vyššie uvedených, ústavných noriem a imperatívov rozhodnutia považuje za vecne správne a zároveň spravodlivé. Z uvedených dôvodov súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nakoľko správne orgány posúdili vec po právnej stránke nesprávne, bolo potrebné ich rozhodnutie ako nezákonné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom tento bude právnym názorom súdu viazaný (§ 250j ods. 7 OSP). O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a vzhľadom na plný úspech žalobcu v konaní mu priznal voči žalovanému právo na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práva

Proti predmetnému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. V odvolaní poukázal na to, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný s uvedeným právnym názorom prvostupňového súdu nesúhlasil. Dôvodom je skutočnosť, že odvolaním napadnuté rozhodnutie Obce Várin č. 1027201690 zo dňa 18.7.2012 bolo preskúmané v súlade s ustanovením § 74 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov. V rámci odvolacieho konania bol správne zistený skutkový stav, v dostatočnom rozsahu, a v súlade s ustanoveniami zákona č. 582/2004 Z.z., ktoré určujú daňovníka dane z pozemkov v § 5 ods. 1 písm. a/ a daňovníka dane zo stavieb v § 9 ods. 1 zákona o miestnych daniach, pričom bol vecne vyvodený správny záver. Žalovaný je toho názoru, že pri určení daňovníka dane z pozemkov je potrebné vychádzať z ustanovenia § 5 zákona č. 582/2004 Z.z.. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. daňovníkom dane z pozemkov, ak v odseku 2 nie je ustanovené inak, je vlastník pozemku, b) správca pozemku vo vlastníctve štátu, správca pozemku vo vlastníctve obce alebo správca pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku zapísaný v katastri nehnuteľností. Podľa § 5 ods. 2 cit. zákona daňovníkom dane z pozemkov je a) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej boli pridelené na obhospodarovanie náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného osobou až do vykonania pozemkových úprav, 1.nájomca, ak nájomný vzťah k pozemku trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri, 2.má v nájme pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondom, 3.má v nájme náhradné pozemky daňovníka uvedeného v písm. a/. Podľa § 5 ods. 3 cit. zákona ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok skutočne užíva.

Žalovaný k vyššie uvedeným ustanoveniam zákona č. 582/2004 Z.z. uviedol, že v danom prípade je žalobca daňovníkom dane z pozemkov podľa § 5 ods. 1 písm. a/ cit. zákona, nakoľko podľa LV č. XXXX je vlastníkom pozemkov, ktoré sú predmetom dane. Vlastníctvo k pozemkom nepopiera ani žalobca a ani súd vo svojom rozsudku. Za daňovníka dane z pozemkov podľa § 5 ods. 3 cit. zákona je možné určiť osobu, ktorá pozemok skutočne užíva, iba v tom prípade, ak nie je možné určiť daňovníka dane z pozemkov podľa § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 582/2004 Z.z. (vlastníka pozemku, správcu pozemku alebo nájomcu pozemku), pričom podmienka užívania nehnuteľností nemusí byť splnená. Ak nie je možné určiť takto daňovníka dane z pozemkov, iba v tomto prípade je daňovníkom dane osoba, ktorá pozemok skutočne užíva (faktické užívanie pozemku). Pri nehnuteľnostiach, ktorých vlastníkom je žalobca a ktoré sú omylom uvedené v súpise majetkovej podstaty úpadcu a v súčasnosti prebiehajú tzv. excindačné konania, nie je splnená ani podmienka skutočného užívania nehnuteľností, pretože tieto nehnuteľnosti nie sú spoločnosťou, ktorá je v konkurznom konaní, užívané. Z uvedeného dôvodu daňovníkom dane podľa § 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. nemôže byť spoločnosť v konkurznom konaní.

Uvedené platí aj pri určení žalobcu ako daňovníka dane zo stavieb, nakoľko podľa § 9 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. daňovníkom dane zo stavieb je vlastník stavby alebo správca stavby vo vlastníctve štátu, alebo správca stavby vo vlastníctve obce, alebo stavby vo vlastníctve vyššieho územného celku. Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona pri stavbách spravovaných Slovenským pozemkovým fondom, ktoré sú v nájme, je daňovníkom nájomca. Podľa § 9 ods. 3 cit. zákona ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá stavbu skutočne užíva. K posúdeniu žalobcu ako daňovníka dane zo stavieb žalovaný uvádza, že podľa LV č. XXXX je žalobca vlastníkom stavieb. K tvrdeniam Krajského súdu k miestnemu zisťovaniu č. 2138/2008 zo dňa 30.4.2008 uviedol, že boli vykonané dve miestne zisťovania. Miestne zisťovanie č. 2138/2008 zo dňa 30.4.2008, ktoré bolo zohľadnené v rozhodnutí o odvolaní č. 1/228/6221-52127/2008/992016-r zo dňa 17.6.2008 a miestne zisťovanie č. 607/3/2012 zo dňa 3.9.2012. Zo zápisu o miestnom zisťovaní č. 607/3/2012 zo dňa 3.9.2012 vyplýva, že k zmene skutkového stavu oproti roku 2008 došlo pri stavbách na par. č. 1802/12, 1802/14, 1802/16 a 1802/15 z dôvodu demontáže resp. rozkradnutia. Podľa § 104f ods. 2 zákona č. 582/2004 Z.z., ak daňovník, ktorý podal priznanie k dani z nehnuteľností podľa predpisov účinných do 30.11.2012, podá čiastkové daňové priznanie k dani z nehnuteľností do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia pri vzniku daňovej povinnosti k ďalšej nehnuteľnosti alebo zániku daňovej povinnosti. V danom prípade mal žalobca podať podľa predmetného ustanovenia čiastkové priznanie do 31.1.2012, pretože podľa ustanovenia § 18 ods. 2 prvej vety na vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. I napriek zisteným skutočnostiam žalobca nepodal čiastkové daňové priznanie k dani z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie roku 2012. Pretože žalobca nevedel preukázať, kedy k týmto zmenám došlo, žalovaný pri preskúmaní rozhodnutia správcu dane č. 1027201690 zo dňa 18.7.2012 v rámci odvolacieho konania tieto zistenia vyhodnotil ako skutočnosti, ktoré majú vplyv na vyrubenie dane z nehnuteľností až na zdaňovacie obdobie 2013,

keďže k zisteniu došlo v priebehu roka 2012 (september 2012). Podľa § 74 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z, odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v rozsahu požadovanom v odvolaní. Ak vyjdú pri preskúmaní najavo skutkové či právne okolnosti účastníkom konania neuplatnené, ktoré majú podstatný vplyv na výrok rozhodnutia, odvolací orgán na ne pri rozhodovaní prihliadne; odvolací orgán nie je viazaný len návrhmi účastníka konania a môže zmeniť odvolaním napadnuté rozhodnutie aj v jeho neprospech. V rámci odvolacieho konania môže odvolací orgán výsledky daňového konania dopĺňovať, odstraňovať chyby konania alebo toto doplnenie alebo odstránenie chýb uložiť správcovi dane s určením primeranej lehoty. Žalovaný pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia postupoval v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a napadnuté rozhodnutie preskúmal v rozsahu požadovanom v odvolaní, pričom zohľadnil údaje uvedené v podanom daňovom priznaní na zdaňovacie obdobie roku 2009, ktoré je podkladom pre vyrubenie dane z nehnuteľností i na zdaňovacie obdobie roku 2012. Keďže žalobca sám v naposledy podanom daňovom priznaní na zdaňovacie obdobie 2009 zaradil predmetné stavby podľa ustanovení § 10 ods. 1 písm. a/, e/, f/ a g/ zákona č. 582/2004 Z.z. správca dane toto zaradenie rešpektoval a vyrubil daň zo stavieb za jednotlivé stavby podľa zaradenia do jednotlivých skupín v daňovom priznaní. Uvedenú skutočnosť žalovaný v rozhodnutí o odvolaní akceptoval.

Uviedol, že z uvedeného vyplýva, že žalovaný správny orgán mal na základe šetrení a predložených listinných dôkazov za to, že napadnuté prvostupňové rozhodnutie bolo preskúmané v súlade s ustanovením § 74 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov, a teda k pochybeniu, ktoré malo vplyv na nezákonnosť rozhodnutia zo strany žalovaného správneho orgánu pri vydaní rozhodnutia, nedošlo. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 9/2013-75 zo dňa 14.4.2015 zmenil v časti výroku a to tak, že žaloba žalobcu sa zamietá a žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, uviedol, že trvá na dôvodoch uvedených v žalobe, nakoľko je toho názoru, že tieto sú vecne správne, čo bolo potvrdené aj v rozsudku krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a potom ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil dňa 27.9.2018 (§ 156 ods. 1, 3 OSP).

Podľa § 244 ods. 1 a 2 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 1 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (účinnosť do 30.11.2012) týmto zákonom sa ustanovujú miestne dane a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Podľa § 3 zákona č. 582/2004 Z.z. zdaňovacím obdobím miestnych daní uvedených v § 2 ods. 1 písm. a/, b/, e/, f/ a h/, ods. 3 a poplatku uvedeného v § 2 ods. 2 je kalendárny rok, ak § 90 ods. 3 až 6 neustanovujú inak.

Podľa § 4 zákona č. 582/2004 Z.z. daň z nehnuteľností zahŕňa

- a) daň z pozemkov,
- b) daň zo stavieb,
- c) daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome 1) (ďalej len „daň z bytov“).

Podľa § 5 ods. 1 až 3 zákona č. 582/2004 Z.z. daňovníkom dane z pozemkov, ak v odseku 2 nie je ustanovené inak, je

- a) vlastník pozemku,
- b) správca pozemku vo vlastníctve štátu, 2) správca pozemku vo vlastníctve obce 3) alebo správca pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku 4) zapísaný v katastri nehnuteľností (ďalej len „kataster“).

(2) Daňovníkom dane z pozemkov je

a) fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej boli pridelené na obhospodarovanie náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného právnickou osobou až do vykonania pozemkových úprav, 5)

b) nájomca, ak

- 1. nájomný vzťah k pozemku trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri,
- 2. má v nájme pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondom, 6)
- 3. má v nájme náhradné pozemky daňovníka uvedeného v písmene a).

(3) Ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok skutočne užíva.

Podľa § 9 ods. 1 až 3 zákona č. 582/2004 Z.z. daňovníkom dane zo stavieb je vlastník stavby alebo správca stavby vo vlastníctve štátu, 2) alebo správca stavby vo vlastníctve obce, 3) alebo správca stavby vo vlastníctve vyššieho územného celku 4) (ďalej len „vlastník stavby“).

(2) Pri stavbách spravovaných Slovenským pozemkovým fondom, 6) ktoré sú v nájme, je daňovníkom nájomca.

(3) Ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá stavbu skutočne užíva.

Podľa § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 582/2004 Z.z. predmetom dane zo stavieb sú stavby na území Slovenskej republiky v tomto členení:

- a) stavby na bývanie 11a) a drobné stavby, 11b) ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu,
- b) stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- c) stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu,
- d) samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely, postavené mimo bytových domov,
- e) priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- f) stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou,
- g) ostatné stavby neuvedené v písmenách a/ až f/.

(2) Predmetom dane zo stavieb sú stavby, ktoré majú jedno alebo viac nadzemných podlaží alebo podzemných podlaží, spojené so zemou pevným základom. Na daňovú povinnosť nemá vplyv

skutočnosť, že stavba sa prestala užívať.

(3) Predmetom dane zo stavieb nie sú stavby

a) s bytmi alebo nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov,

b) priehrad, vodovodov, kanalizácií, zariadení na ochranu pred povodňami a rozvodov tepelnej energie.

Podľa § 18 ods. 1 až 3 zákona č. 582/2004 Z.z. daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane, a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti. Ak sa daňovník stane vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti 1. januára bežného zdaňovacieho obdobia, vzniká daňová povinnosť týmto dňom.

(2) Na vyrubenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada, ak tento zákon neustanovuje inak. V prípade nadobudnutia nehnuteľnosti vydražením 21) v priebehu roka daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom.

(3) Fyzická osoba alebo právnická osoba v priebehu príslušného zdaňovacieho obdobia je povinná oznámiť správcovi dane skutočností rozhodujúce pre vznik alebo zánik daňovej povinnosti k dani z nehnuteľností a každú zmenu týchto skutočností do 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni, keď tieto skutočností alebo ich zmeny nastali.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. daňové priznanie k dani z nehnuteľností (ďalej len „priznanie“) je daňovník povinný podať príslušnému správcovi dane do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia, ak tento zákon neustanovuje inak, a v ďalších zdaňovacích obdobiach do tohto termínu, len ak nastali zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane z nehnuteľností. Za zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane sa nepovažuje zmena sadzieb dane z nehnuteľností, zmena hodnoty pôdy alebo pozemku, zmena oslobodenia od dane z nehnuteľností alebo zmena zníženia dane z nehnuteľností, zmena vekovej hranice občanov, ktoré sú určené vo všeobecne záväznom nariadení 11) a uplynutie lehôt na oslobodenie od dane z nehnuteľností podľa § 104 ods. 2 až 4. Daňovník, ktorý nadobudne nehnuteľnosť vydražením v priebehu zdaňovacieho obdobia, je povinný podať priznanie do 15 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti. Daňovník nie je povinný podať daňové priznanie, ak je pozemok, stavba, byt alebo nebytový priestor v bytovom dome oslobodený od dane podľa § 17 ods. 1 písm. a/ a b/.

Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. daň z nehnuteľností vyrubuje správca dane každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia.

Podľa § 38 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností poznámka vyjadruje skutočnosť, ktoré obmedzujú oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, alebo informuje o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti.

Podľa § 39 ods. 1 - 3 zákona č. 162/1995 Z.z. okresný úrad zapíše poznámku na základe oznámenia súdu alebo iného štátneho orgánu alebo na návrh oprávneného podľa osobitných predpisov alebo účastníka súdneho konania alebo iného konania.

(2) Okresný úrad vyznačí v katastri poznámku aj o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená.

(3) Okresný úrad zruší poznámku bez návrhu alebo na návrh toho, kto podal návrh na jej zápis, ak sa

preukáže, že pominuli dôvody jej zápisu.

Podľa § 29 ods. 1 - 3 vyhl. Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky z 28.10.2009, ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) poznámka, ktorá obmedzuje vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, je najmä poznámka zapísaná na základe uznesenia súdu o predbežnom opatrení, ktorým sa zakazuje nakladať s nehnuteľnosťou, upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, rozhodnutia o zriadení daňového záložného práva, daňového exekučného príkazu, colného exekučného príkazu, uznesenia súdu o zaistení nehnuteľnosti, uznesenia súdu o zaistení majetku, ustanovenia § 39 ods. 2 zákona, návrhu pozemkového úradu, 9) rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav. 9a)

(2) Poznámka, ktorá informuje o nehnuteľnosti alebo práve k nehnuteľnosti, je najmä poznámka zapísaná na základe oznámenia o začatí colného exekučného konania, začatia vyvlastňovacieho konania, návrhu účastníka s potvrdením príslušného súdu o prijatí návrhu na súdne konanie, v ktorom sa uplatňujú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo súdneho konania o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby, oznámenia veriteľa o začatí výkonu záložného práva.

(3) Hodnovernosť údajov katastra podľa § 39 ods. 2 zákona je spochybnená, ak je v katastri zapísané duplicitné alebo viacnásobné vlastníctvo nehnuteľnosti.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľnosti údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

Podľa § 7 zákona č. 162/1995 Z.z. kataster obsahuje tieto údaje:

- a) geometrické určenie a polohové určenie nehnuteľností a katastrálnych území,
- b) parcelné čísla, druhy a výmery pozemkov, súpisné čísla stavieb, údaje o príslušnosti pozemkov k zastavanému územiu obce, 2) údaje o druhoch chránených nehnuteľností, o cenách poľnohospodárskych a lesných pozemkov a údaje o využívaní nehnuteľností, vybrané údaje na začlenenie pozemkov do poľnohospodárskeho pôdneho fondu alebo do lesného pôdneho fondu, údaje o bonitovaných pôdnoekologických jednotkách, vybrané údaje na tvorbu a ochranu životného prostredia a vybrané údaje pre iné informačné systémy o nehnuteľnostiach,
- c) údaje o právach k nehnuteľnostiam, údaje o vlastníkoch nehnuteľností (ďalej len „vlastník“) a o iných oprávnených z práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „oprávnená osoba“), ak ide o fyzickú osobu, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a miesto trvalého pobytu, ak ide o právnickú osobu, názov, sídlo a identifikačné číslo, ako aj údaje o skutočnostiach súvisiacich s právami k nehnuteľnostiam,
- d) údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach alebo údaje o bodových poliach,
- e) sídelné a nesídelné geografické názvy.

Predmetom odvolacieho konania v predmetnej veci je posúdenie odvolacieho súdu na základe odvolania žalovaného, či Krajský súd v Bratislave rozhodol v súlade so zákonom č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a aj v súlade s Daňovým poriadkom č. 563/2009 Z.z., keď svojím rozsudkom zrušil rozhodnutie žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie Obce Várín zo dňa 18.7.2012 pri aplikácii § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, ktorým rozhodnutím Obec Várín vo vzťahu k žalobcovi vyrubila ako správca dane podľa § 20 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku daň z nehnuteľnosti na rok 2012.

Krajský súd konštatoval nesprávne právne posúdenie správcu dane a žalovaného, ktoré spočívalo v tom, že z daných skutkových okolností vyplynulo, že žalobca je doposiaľ zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti, z ktorých bola vyrubená daň v zmysle zákona č. 582/2004 Z.z. a to konkrétne na LV č. XXXX pre obec a katastrálne územie D., pričom konštatoval, že tieto ako vlastník od 28.6.2010 neužíval a neužíval ich ani v rozhodnom období. Ďalej konštatoval, že pokiaľ ide o stavby, ide väčšinou o morálne zastarané stavby, resp. sa jedná o ruiny, aj keď doposiaľ s pridelenými súpisnými číslami. Uviedol, že napriek

formálnemu vlastníctvu nehnuteľností žalobcom sa súd nestotožnil so žalovaným pokiaľ ide o osobu daňovníka vo vzťahu k vyrubeniu predmetnej dane k dotknutým nehnuteľnostiam za uvedené zdaňovacie obdobie (na rok 2012), mal za to, že v danom prípade je potrebná aplikácia § 5 ods. 3 resp. aj § 9 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho a administratívneho spisu mal preukázané, že rozhodnutím č. 1027201690 zo dňa 18.7.2012 správca dane - Obec Várín vo vzťahu k žalobcovi podľa § 20 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ako správca dane vyrubil daň z nehnuteľností na rok 2012 vo výške 14.324,60 €. V odôvodnení konštatoval, že pri vyrubení dane vychádzal z daňového priznania k dani z nehnuteľnosti, ktoré žalobca doručil na Obecný úrad vo Váríne dňa 28.1.2009 a z platného VZN Obce Várín č. 9/2011 o miestnych daniach, ktorým sa upravujú sadzby dane z nehnuteľnosti pre rok 2012.

Proti predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, pričom uviedol, že je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre Obec Várín a katastrálne územie D.. Poukázal na to, že predmetné nehnuteľnosti boli správcom konkurznej podstaty N. ako správkyňou úpadcu RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s. so sídlom Žilina zapísané do súpisu ako majetok tretej osoby - spoločnosti EFEKA spol. s r.o.. Mal za to, že zápisom majetku do súpisu podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a vyrovnaní prechádza oprávnenie disponovať s majetkom na správcu, ktorý je oprávnený nehnuteľnosti užívať, požívať z nich výťažok a poukázal aj na súvisiace súdne konania vo veci.

Žalovaný o odvolaní žalobcu rozhodol rozhodnutím zo dňa 19.10.2012, ktorým rozhodnutím podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. rozhodnutie správcu dane potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s vysloveným právnym názorom krajského súdu nestotožňuje a to z nasledovných dôvodov:

Kto je daňovníkom dane z pozemkov a stavieb je uvedené v § 5 ods. 1 až 3 a v § 9 ods. 1 až 3 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. daňová povinnosť vzniká 1. januára zdaňovacieho obdobia nasledujúceho po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dane, a zaniká 31. decembra zdaňovacieho obdobia, v ktorom daňovníkovi zanikne vlastnícke právo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľnosti. Daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti podľa § 19 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. je daňovník povinný podať príslušnému správcovi dane do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia ak tento zákon neustanovuje inak a v ďalších zdaňovacích obdobiach do toho termínu, len ak nastali zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na vyrubenie dane z nehnuteľnosti. S poukazom na uvedené správca dane vo vzťahu k zdaňovaciemu obdobiu roku 2012 vychádzal správne k 1. januáru zdaňovacieho obdobia 2012, a pritom vychádzal z podaného daňového priznania zo strany žalobcu, ktoré žalobca správcovi dane - Obci Várín podal dňa 28.1.2009.

Z § 70 ods. 1 katastrálneho zákona, zákona č. 162/1995 Z.z. vyplýva, že údaje katastra sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Ako bolo preukázané z výpisu listu LV č. XXXX pre okres Žilina, Obec Várín, katastrálne územie D., že všetky tam špecifikované nehnuteľnosti sú zapísané v prospech vlastníka - žalobcu. Zároveň z predmetného listu vlastníctva bolo preukázané, že v časti B LV je uvedená poznámka vo vzťahu k špecifikovaným nehnuteľnostiam na uvedenom LV, že „poznámenáva sa zápis špecifikovaných nehnuteľností do súpisu všeobecnej podstaty úpadcu RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s., Žilina, podľa zákona č. 7/2005 Z.z.“. Z tvrdení žalobcu vyplynulo a ani nebolo sporné, že tento zápis do všeobecnej podstaty majetku úpadcu bol zapísaný ako majetok tretej osoby - spoločnosti EFEKTA spol. s r.o. - žalobcu.

Právna úprava inštitútu poznámky je obsiahnutá v prvom rade v katastrálnom zákone č. 162/1995 Z.z. a aj v niektorých ďalších zákonoch. Katastrálny zákon v § 5 ods. 3 ustanovuje, že poznámka je úkon okresného úradu, ktorý je určený na vyznačenie skutočnosti alebo pomeru vzťahujúceho sa na nehnuteľnosť alebo na osobu a ktorý nemá vplyv na vznik, zmenu ani zánik práv k nehnuteľnostiam. V § 38 katastrálny zákon ustanovuje, že poznámka vyjadruje skutočnosti, ktoré obmedzujú oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, alebo informuje o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti. Poznámka má len informatívny charakter. Katastrálny zákon neobsahuje taxatívny výpočet skutočností, na základe ktorých sa vyznačuje poznámka do katastra. Samotný katastrálny zákon sa v zásade zmieňuje len o 2 druhoch poznámok, a to o poznámke o tom, že bola spochybnená hodnovernosť údajov katastra a o poznámke o tom, že nehnuteľnosť bola nadobudnutá na dražbe. Demonstratívny výpočet skutočností, na základe ktorých sa zapisuje poznámka do katastra, obsahuje vyhláška č. 461/2009 Z.z.. V zmysle tejto vyhlášky poznámka, ktorá obmedzuje vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou, je najmä poznámka zapísaná na základe uznesenia súdu o predbežnom opatrení, ktorým sa zakazuje nakladať s nehnuteľnosťou, upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľnosti, rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, rozhodnutia o zriadení daňového záložného práva, daňového exekučného príkazu, colného exekučného príkazu, uznesenia súdu o zaistení nehnuteľnosti, uznesenia súdu o zaistení majetku, ustanovenia § 39 ods. 2 zákona, návrhu pozemkového úradu, rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav. Ďalej vyhláška ustanovuje, že poznámka, ktorá informuje o nehnuteľnosti alebo práve k nehnuteľnosti, je najmä poznámka zapísaná na základe oznámenia o začatí colného exekučného konania, začatia vyvlastňovacieho konania, návrhu účastníka s potvrdením príslušného súdu o prijatí návrhu na súdne konanie, v ktorom sa uplatňujú vecné práva k nehnuteľnostiam alebo súdneho konania o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby, oznámenia veriteľa o začatí výkonu záložného práva. Poznámkou sa práva k nehnuteľnosti do katastra nezapisujú, pri zápise poznámky do katastra môžeme hovoriť len o zápise skutočnosti, ktoré práva vlastníka alebo práva osoby oprávnenej z práva k nehnuteľnosti obmedzujú, alebo o zápise skutočností, ktoré informujú o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/64/2008. Poznámka sa vyznačuje v časti B listu vlastníctva s poukazom na § 8 ods. 1 písm. b/ bod 2 katastrálneho zákona. V zmysle § 39 ods. 2 katastrálneho zákona okresný úrad vyznačí v katastri poznámku aj o tom, že hodnovernosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti bola spochybnená, stav keď je spochybnená hodnovernosť údajov katastra, vymedzuje „iba“ vyhláška č. 461/2009 Z.z., a to tak, že hodnovernosť údajov katastra je podľa § 39 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. spochybnená, ak je v katastri zapísané duplicitné alebo viacnásobné vlastníctvo nehnuteľnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu daňovníkom dane z nehnuteľností - z pozemkov a stavieb je v danom prípade žalobca, ktorému takýto zápis vlastníckeho práva svedčí z uvedeného zápisu z LV č. XXXX s poukazom na § 5 ods. 1 písm. a/ a § 9 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu tvrdiť, že v danom prípade by bola namieste aplikácia ustanovenia § 5 ods. 3, resp. aj § 9 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. podľa ktorých ustanovení zákona, ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2, daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá pozemok, resp. stavbu skutočne užíva. Z ustanovení § 5 ods. 3 a § 9 ods. 3 predmetného zákona vyplýva, že ak nemožno určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2 je daňovníkom osoba, ktorá pozemok alebo stavbu užíva. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v danom prípade bolo možné určiť osobu daňovníka postupom podľa § 5 ods. 1 písm. a/ a § 9 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z., keď z uvedených ustanovení zákona vyplýva, že daňovníkom dane z pozemkov, resp. aj daňovníkom dane zo stavieb je vlastník pozemku a vlastník stavby, pričom podmienka užívania nehnuteľností nemusí byť splnená. To, že bol vo vzťahu k uvedeným špecifikovaným nehnuteľnostiam vykonaný zápis poznámky týchto nehnuteľností do súpisu ako majetok tretej osoby - spoločnosti EFEKTA spol. s r.o. vo vzťahu k úpadcovi RAJECKÉ STROJÁRNE, a.s., Žilina nie je možné vyhodnotiť tak, že by tieto nehnuteľnosti s poukazom na ust. § 5 ods. 3 a § 9 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. správkyňa konkurznej podstaty úpadcu užívala, keď bolo namieste použiť na určenie daňovníka ust. § 5 ods. 1 písm. a/ a § 9 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z..

Oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcemu konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach

týkajúcich sa tohto majetku vyhlásením konkurzu v zmysle § 44 ods. 1 zákona 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii. nemožno v spojení s § 76 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade aplikovať na účely zákona č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Aplikácia § 5 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. ako aj § 9 ods. 3 predmetného zákona (daňovníkom dane z pozemkov a stavieb je skutočný užívateľ pozemkov a stavieb) je možná podľa názoru odvolacieho súdu len v tom prípade, ak by neexistoval, ak by nebolo možné určiť daňovníka podľa odsekov 1 a 2 § 5 a § 9 zákona č. 582/2004 Z.z.. V danom prípade, ale daňovníka s poukazom na ust. § 5 ods. 1 písm. a/ a § 9 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z.z. ako vlastníka pozemkov a stavieb uvedených na LV č. XXXX, pre kat. územie D., Obec Varín bolo možné určiť.

Podľa názoru odvolacieho súdu neobstoí ani žalobná námietka žalobcu vo vzťahu k uvádzaným stavbám, že už tieto sú morálne zastarané, správca dane, resp. žalovaný správne poukázal na to, že žalobca si nespĺnil oznamovaciu povinnosť v zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z., nepodal ani daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti na rok 2012, v ktorom by uviedol zmeny skutočností rozhodujúcich na vyrubenie dane. Správne preto správca dane a napokon aj žalovaný vychádzali z údajov uvedených na liste vlastníctva. Odvolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že s poukazom na ust. § 18 ods. 3 zákona č. 582/2004 Z.z. podľa ktorého na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, sa neprihliada, ak tento zákon neustanovuje inak a tiež na to, že na daňovú povinnosť nemá ani vplyv skutočnosť, že stavba sa prestala užívať (§ 10 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z.z.). Preto žalovaný napokon správne konštatoval, že vo vzťahu k zisteným skutočnostiam v roku 2012 je možné prihliadnuť až v roku 2013.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti správca dane, resp. aj žalovaný dospeli vo svojich rozhodnutiach k správny skutkovým a právnym záverom vo veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalovaného vyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 220 OSP zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP) a žalobu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol, keďže dospel k záveru, že rozhodnutia a postup žalovaného v medziach žaloby sú v súlade so zákonom.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z § 246c ods. 1, § 224 ods. 1 a § 250k OSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol úspešný v konaní náhradu trov konania nepriznal a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona neprináleží.

V súlade s ust. § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.